

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari**

Son 8 Jild 4
2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 8 (4) - 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2024

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

Турсунов Равшан Нормуратович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Холикулов Ахмаджон Боймаҳамматович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Габриэльян Софья Ивановна – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Миллий Университети.

Саидов Сарвар Атабулло ўғли – катта илмий ходим, Имом Термизий халқаро илмий-тадқиқот маркази, илмий тадқиқотлар бўлими.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Насирходжаева Дилафруз Сабитхановна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Остонокулов Азамат Абдукаримович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент молия институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Хожаев Азизхон Саидалоҳонович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Фарғона политехника институти

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакарров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Саидова Камола Усканбаевна – фалсафа фанлари доктори, “Tashkent International University of Education” халқаро университети;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Ўроқова Ойсулув Жамолiddиновна – фалсафа фанлари доктори, доцент, Андижон давлат тиббиёт институти, Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси мудири;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳасанов Шавкат Аҳадович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Бахронова Дилрабо Келдиёровна – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Мирсанов Ғайбулло Қулмуродович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлар номзоди, Тошкент давлат юридик университети;

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Хашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Каюмова Насиба Ашуровна – педагогика фанлари доктори, профессор, Қарши давлат университети;

Тайланова Шохидат Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент;

Жуманиёзова Муҳайё Тожиевна – педагогика фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Ибрахимов Санжар Урунбаевич – педагогика фанлари доктори, Иқтисодиёт ва педагогика университети;

Жавлиева Шахноза Баходировна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети;

Бобомуротова Латофат Элмуродовна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психология кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Шамшетова Анжим Караматдиновна – психология фанлари доктори, доцент,

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси.

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атақулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Бегамова Насиба Холмурзаевна</i> МУСТАҚИЛЛИК ЙИЛЛАРИДА АГРАР СОҶА ХОДИМЛАРИНИНГ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШДА ХАЛҚАРО ҲАМКОРЛИКНИНГ РОЛИ (ЎЗБЕКИСТОН ЖАНУБИЙ ВИЛОЯТЛАРИ МИСОЛИДА)	11-19
<i>Насиратдинов Сапар Жеткербай-улы</i> ЭТНОГРАФИК ТАДҚИҚОТЛАРДА ФОТОГРАФИЯНИНГ ЎРНИ	20-25
<i>Нарманов Феруз Асфандиёрович</i> ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА ЖАЛОЛИДДИН МАНГУБЕРДИ ҲАЁТИ ВА ФАОЛИЯТИНИНГ ЎҚИТИЛИШИ	26-30
<i>Rustamov Ixomidin</i> “O‘ZBEKISTON - 2030” STRATEGIYASI – XALQ STRATEGIYASI (YANGI O‘ZBEKISTON TARIXI)	31-34
<i>Normo‘minov Aziz</i> O‘ZBEKISTONLIK SPORTCHILARINING PARAOLIMPIYAMUSOBAQALARIDAGI ISHTIROKI	35-39
<i>Turdiboyeva Gulmira</i> VOYAGA YETMAGANLAR HUQUQBUZARLIGIGA QARSHI KURASH BO‘YICHA TARG‘IBOTLAR SAMARASI	40-44
<i>Xamidova Shoir Rasulovna</i> PARASPORT TURLARI VA ULARNING QONUNIYATLARI	45-51
<i>Ахмедов Жасурбек Зокиржонович</i> МАДАНИЯТШУНОСЛИК ВА НОМОДДИЙ МАДАНИЙ МЕРОС ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ ФАОЛИЯТИ ТЎҒРИСИДА	52-54

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Raximov To‘xtabek Jumaboyevich</i> KICHIK BIZNES KORXONALARINING EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISHGA TA‘SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI	55-60
<i>Allaberganov Xushnud Allaberganovich</i> TASHQI SAVDO SALOHİYATINING MINTAQA IQTISODIYOTIDA TUTGAN O‘RNI	61-68
<i>Амбарцумян Анастас Алексеевич</i> МЕЖДУНАРОДНЫЕ ТРАНСПОРТНЫЕ КОРИДОРЫ: СИНЕРГЕТИЧЕСКАЯ ВЫГОДА И ПОИСК РЕШЕНИЯ НЕПРОСТЫХ ЗАДАЧ	69-81
<i>Baqoeva Dilfuza</i> SANOAT KORXONALARIDA SOTUV TIZIMINING OLIB BORILISHI, MOHIYATI VA YO‘NALISHLARI	82-86
<i>Adilov Mirkomil Miralimovich</i> TIJORAT BANKLARI KREDIT QO‘YILMALARINING MANBALARINI TAKOMILLASHTIRISH	87-93

<i>Donayev Sheroli Burxonovich</i> DON MAHSULOTLARI KORXONALARIDA RIVOJLANTIRISH ASCENT STRATEGIYASINING AHAMIYATI	94-101
<i>Kaxarov Jasur Abulqosimovich</i> ГАСТРОНОМИЯ ТУРИЗМИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ТАШКИЛИЙ-ИҚТИСОДИЙ МЕХАНИЗМЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	102-109
<i>Rahmonov Shuxrat Shavkatovich</i> ТУРИСТИК МАҲСУЛОТ ДИВЕРСИФИКАЦИЯСИНINГ НАЗАРИЙ АСОСЛАРИ	110-117
<i>Sherov Alisher Bakberganovich</i> OLIY TA'LIM MUASSASALARINI MOLIYALASHTIRISHNING HUQUQIY ASOSLARI	118-129
09.00.00 – FALSAFA FANLARI	
<i>Tag'oyeva Dilnavoz Narziqulovna</i> MAHMUDXO'JA BEHBUDIY MA'RIFATPARVARLIK G'OYALARI VA ULARNING IJTIMOIIY- AXLOQIY MUNOSABATLARDAGI KONSTRUKTIV MOHIYATI	130-135
<i>Muhamedov Asror</i> G'ARB RENNESANSIGA TURTKI BO'LGAN OMILLAR	136-145
<i>Aripova Zulfiyaxon Salijanovna</i> HOZIRGI ZAMONDA ETIKA VA ESTETIKANI O'QITISHNING AMALIYIJTIMOIY AHAMIYATI	146-151
<i>Abdumalikov Abdulatif Abidjanovich</i> INSONNING TABIATGA NOOSFERAVIY MUNOSABATINI YUKSALTIRISH ZARURIYATI	152-156
<i>Xolmatov Uchqunjon Xamidullayevich</i> AXBORIY-PSIXOLOGIK VA MADANIY TAHDIDLAR SHAROITIDA MILLATLARARO TOTUVLIK VA HAMJIHATLIKNI TA'MINLASHNING TA'LIMIY-TARBIYAVIY VAZIFALARI	157-162
<i>Shonazarov Jamshid Shuxratovich</i> ЖАДИДЛАР ҒОЯЛАРИ ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН СТРАТЕГИЯСИ БИЛАН ҲАМОҲАНГ	163-168
<i>Ho'janova Tamara Jo'raevna</i> YANGI O'ZBEKISTONDA YOSHLARINI AXBOROT URUSHI DAVRIDA MAFKURAVIY TAJOVUZLARDAN ASRASH OMILLARI	169-174
<i>Quchqorov Javlon Suyundik o'g'li</i> MILLIY G'OYA VA DEMOKRATIK O'ZGARISHLAR DIALEKTIKASIGA MADANIY HODISALAR SIFATIDA QARASH	175-179
<i>Muxtorova Tutixon</i> GLOBALLASHUV JARAYONLARIGA FALSAFIY YONDASHUVLARNING O'ZIGA XOS JIHATLARI	180-186
<i>Rahmonova Mavluda Abdusamadovna</i> ABDURAUFI FITRATNING "OILA" ASARIDA JAMIYAT MA'NAVIIY-AXLOQIY RIVOJIGA DOIR QARASHLARI TAHLILI	187-194

<i>Pirnazarov Nurnazar</i> TANA, RUX VA MA'NAVIYATNING INSON BORLIG'IDAGI AKS ETISHINING FALSAFIY TAHLILI.....	195-201
<i>Ismailov Dilshod Baxriddinovich</i> DAVLAT FUQAROLIK XIZMATCHILARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING MA'NAVIY-AXLOQIY SEGMENTI:KOMPARATIV YONDASHUV	202-209
10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI	
<i>Yuldoshova Shaxnoza Azimboyevna</i> RAY BREDBERI VA ISAJON SULTON ASARLARIDA MA'RIFATPARVARLIK MOTIVLARI TALQINI	210-216
<i>Bozorbekov Ahmadbek</i> O'ZBEK TERMINOLOGIYASIDA TEXNIK, ZAMONAVIY LOGISTIKA SOHASIDAGI TERMINLARNING YASHALISH MODELLARI VA PARADIGMATIKASI	217-230
<i>Xamrayev Fozilbek Yo'ldoshevich</i> ZAMONAVIY O'ZLASHMALARNI MILLIYLASHTIRISHDA O'ZBEK TILINING TARIXIY ZAXIRA MANBALARIDAN FOYDALANISH	231-236
<i>O'tebaeva Dilbar</i> TURKIY TILLARGA UMUMIY BO'LGAN EKOLOGIK ATAMALAR	237-242
<i>Asqarova Shaxnoza Kamolidinovna</i> EPIK KLISHELAR HAMDA ULARNING INGLIZ VA NEMIS TILLARIDAGI TALQINI ("ALPOMISH" DOSTONI MISOLIDA)	243-247
<i>Kadirova Zaynab Bakoyevna</i> INGLIZ TILIDAGI REKLAMANING LINGVISTIK XUSUSIYATLARI	248-252
<i>Allaberganova Nilufar Matnazar qizi</i> QOFIYA ASOSLARIDAGI MATNLARNING LINGVOKOGNITIV XUSUSIYATLARI	253-256
<i>Nabiyeva Rushana Jamol qizi</i> OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARI NOMLARI LEKSIK-SEMANTIK GURUHINING MA'NOVIY GURUHLARI VA ULARDA YANGI O'ZLASHMALARNING ISHTIROKI HAQIDA	257-262
<i>To'rayeva Iroda Sheramatovna</i> FOLKLORIZMLAR TIZIMIDA ETNOGRAFIK FOLKLORIZMLARNING O'RNI VA SPETSIFIKASI	263-268
<i>Qodirova Munisa Erkinjon qizi</i> BADIY MATNDA QO'LLANILGAN SAN'ATGA OID TERMINLARNING LEKSIK TIPOLOGIYASI (INGLIZ VA O'ZBEK TILLARI MISOLIDA)	269-272
<i>G'aniyeva Nozanin G'ayratovna</i> MARKAZIY OSIYODA JADID AYOLLARINING PATRIARXAL TUZILMALAR VA MUSTAMLAKACHILIK ZULMIGA QARSHI CHIDAMLILIGI VA QARSHILIGI	273-277
<i>Zaripova Dilfuza Baxtiyorovna</i> TURKIY ADABIYOTDA "IBROHIMI ADHAM" QISSALARI TAHLILI	278-284
<i>Eshniyazova Maysara Beknazarovna</i> ALISHER NAVOIYNING "ARBA'IN" ASARIDAGI HADISLAR BAYONIDA G'OYAVIY-BADIY IFODA MUKAMMALLIGI	285-292
<i>Raxmonova Dildora Mirzakarimovna</i> O'ZBEK JADID ADABIYOTIDA OVRUPO MADANIYATI TALQINI	293-298

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

- Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna*
MARKAZIY OSIYO DAVLATLARI HUQUQIY TIZIMLARIDA KODEKSLASHTIRISH
JARAYONINING AYRIM NAZARIY-HUQUQIY MASALALARI 299-306
- Узакова Гўзал Шариповна*
ШАҲАРЛАР ВА БОШҚА АҲОЛИ ПУНКТЛАРИДА АТРОФ МУҲИТНИ МУҲОФАЗА
ҚИЛИШНИНГ ЭКОЛОГИК-ҲУҚУҚИЙ ТАЛАБЛАРИ 307-325
- Пулатова Нодирахон Собиржоновна*
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ УСТРАНЕНИЯ СУДЕБНЫХ ОШИБОК В ОБЕСПЕЧЕНИИ
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА 326-332
- Nizamatdinov Kayrat Keunimjaevich*
MOBIL ALOQA XIZMATI KO'RSATISHDA MILLIY ALOQA OPERATORLARINING FAOLIYATINI
HUQUQIY TARTIBGA SOLISHNI TAKOMILLASHTIRISH 333-341
- Абдурахманова Нодирахон*
ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В
ОНЛАЙН АРБИТРАЖАХ: МЕЖДУНАРОДНЫЕ И НАЦИОНАЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ 342-345
- Vokiyev Jahongir Nurmatjon o'g'li*
TA'LIM OLISH HUQUQINING GENEZISI HAMDA UNING YURIDIK TABIATI 346-356
- Madiyev Faxriddin Xoshim o'g'li*
SHAXSIY HAYOT DAXLSIZLIGI HUQUQINI TA'MINLASH MASALALARI 357-368
- Утапов Фурқат*
ИНДИВИДУАЛЛАШТИРИШ ВОСИТАСИ СИФАТИДА ТОВАР БЕЛГИСИНИНГ ҲУҚУҚИЙ
МАҚОМИ 369-374
- Dilboboyev Nozimbek Shavkat o'g'li*
XALQARO VA MILLIY DARAJADA INVESTITYA QONUNCHILIGINING RIVOJLANISH
TENDENSIYASI 375-381
- Назарова Марҳабо*
ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОЛИТИКА И РАЗВИТИЕ ЖЕНСКОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В
УЗБЕКИСТАНЕ 382-386
- Абулхайров Рустамхон Ибодуллаевич*
ПОРТЛАШ СОДИР БЎЛГАН ЖОЙНИ КЎЗДАН КЕЧИРИШНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ВА ЎТКАЗИШ
МАСАЛАЛАРИ 387-400
- Абдусамиева Дилрабо Абдувахоб кизи*
ВОПРОСЫ РЕСОЦИАЛИЗАЦИИ БЫВШИХ ОСУЖДЕННЫХ В НЕКОТОРЫХ
МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТАХ..... 401-406
- Abdikhakimov Islombek*
LEGAL RELATIONS AND STAKEHOLDERS IN QUANTUM TECHNOLOGIES REGULATION: A
COMPREHENSIVE ANALYSIS OF GOVERNANCE FRAMEWORKS 407-412

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI

- Djabbarova Nilufar Baxtiyarovna*
TALABA-QIZLARDA LIDERLIK SIFATLARINI RIVOJLANTIRISHDA FALSAFIYPEDAGOGIK
YONDASHUVLARNING ROLI 413-417

<i>Mamatqosimov Jahongir Abirqulovich</i> BO'LAJAK REJISSYORLARNING KASBIY KOMPETENTLIGINI ADABIY ASARLAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISHDA DEBYUT MASHG'ULOTLARINING AHAMIYATI	418-423
<i>Kurbanova Shukurjon Yeldashbayevna</i> HOFIZ XORAZMIY DIDAKTIK QARASHLARINI O'RGANISHNING HOZIRGI HOLATI	424-429
<i>Ismoilova Shodiyaxon Xusanboy qizi</i> NEMIS TILIDAN KEYIN INGLIZ TILI O'RGANISH JARAYONIDA FONETIK INTERFERENSIYANI YUZAGA KELTIRUVCHI OMILLAR	430-435
<i>Salimov Ma'ruf Eshdovlat o'g'li</i> O'QUVCHILARNI VATANPARVARLIK RUHIDA TARBIYALASHNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	436-439
<i>Палванова Умида Бахрамовна, Тургунов Собитхон Ташпулатович, Якубова Азада Ботировна</i> ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ ОБУЧЕНИЕМ СТУДЕНТОВ НАВЫКАМ ОКАЗАНИЯ ПЕРВОЙ ПОМОЩИ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ СИСТЕМНОГО ПОДХОДА	440-444
<i>Rasulova Fotima Farxotovna</i> O'QUVCHILARNI IJODIY FIKRLASHGA YO'NALTIRISHNING NAZARIY VA USLUBIY YO'NALISHLARINING ILMIY TAHLILI.....	445-450
<i>Saidxo'jayev Muhammadxo'ja Ma'rufxo'ja o'g'li</i> YOSHLARNI MA'NAVIY-MA'RIFIY TARBIYALASHDA IJTIMOY - PEDAGOGIK OMILLAR VA ULARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	451-456
<i>Utepbergenov Aydos Janabayevich</i> SAHNA NUTQI O'QITISHNING O'ZIGA XOS JIHATLARI	457-461
<i>Nozima Muqimovna Hamdamova</i> MAJBURIY FANLARDAN TALABLARNING KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHDA GRAFIK DASTURLARIDAN FOYDALANISH.....	462-467

13.00.00-PEDAGOGIKA FANLARI – PEDAGOGICAL SCIENCES**Received:** 30 July 2024**Accepted:** 5 August 2024**Published:** 15 August 2024*Article / Original Paper***THE ROLE OF PHILOSOPHICAL AND PEDAGOGICAL APPROACHES IN THE DEVELOPMENT OF LEADERSHIP QUALITIES IN FEMALE STUDENTS****Djabbarova Nilufar Bakhtiyarovna**

Teacher at Urganch RANCH University of Technology

Abstract. In this article, the role of philosophical-pedagogical approaches in the development of leadership qualities in female students is studied. Also, important aspects such as the ability of a person to develop themselves, problem solving, teamwork skills, mature and moral values, and the ability to manage themselves were analyzed.

Key words: leadership qualities, philosophical-pedagogical approaches, educational content, personal development, moral values, self-management, pedagogical mechanisms.

TALABA-QIZLARDA LIDERLIK SIFATLARINI RIVOJLANTIRISHDA FALSAFIY-PEDAGOGIK YONDASHUVLARNING ROLI**Djabbarova Nilufar Baxtiyarovna**

Urganch RANCH texnologiya universiteti o'qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada talaba-qizlarda liderlik sifatlarini rivojlantirishda falsafiy-pedagogik yondashuvlarning roli o'rganilgan. Shuningdek, shaxsning o'z-o'zini rivojlantirish qobiliyati, muammoli vaziyatlar yechimi, jamoaviy ishlash ko'nikmalari, yetik va axloqiy qadriyatlar, hamda o'zini-o'zi boshqarish qobiliyati kabi muhim jihatlar tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: liderlik sifatleri, falsafiy-pedagogik yondashuvlar, ta'lim mazmuni, shaxsiy rivojlanish, axloqiy qadriyatlar, o'zini-o'zi boshqarish, pedagogik mexanizmlar.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V4I8Y2024N56>

Hozirgi zamon jamiyatining jadal rivojlanishi va murakkab ijtimoiy-iqtisodiy vaziyatlar sharoitida liderlik sifatlariga ega bo'lgan yoshlarni tarbiyalash masalasi dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, talaba-qizlarning shaxsiy va professional rivojlanishida liderlik sifatlarini shakllantirish muhim rol o'ynaydi. Bu borada falsafiy-pedagogik yondashuvlar asosida qurilgan ta'lim mazmuni alohida e'tiborga loyiqdir. Chunki, bu yondashuvlar talabalarni nafaqat bilimli, balki keng fikrlash qobiliyatiga ega, mustaqil qaror qabul qiluvchi, axloqiy qadriyatlarga sodiq, jamoada ishlash qobiliyatiga ega shaxs sifatida shakllantiradi.

Falsafiy-pedagogik yondashuvlar ta'lim jarayonida talabalar o'zini-o'zi rivojlantirishga qaratilgan, ularga muammoli vaziyatlarni hal qilish, jamoaviy ishlash, etik va axloqiy qadriyatlarni anglash va ularga amal qilish ko'nikmalarini singdiradi. Dewey (1916)ning ta'kidlashicha, ta'lim jarayoni talabalarning shaxsiy qobiliyatlarini rivojlantirish va ularning

jamiyatda faol ishtirok etishiga xizmat qilishi kerak. Shuningdek, Piaget (1970)ning kognitiv rivojlanish nazariyasiga ko'ra, muammolarni hal etish jarayoni shaxsning fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradi va uni yanada moslashuvchan qiladi.

Talaba-qizlarda liderlik sifatlarini rivojlantirishga falsafiy-pedagogik yondashuvlar nazariy jihatdan kuchli asoslangan bo'lib, bu jarayonning asosiy maqsadi har tomonlama rivojlangan, o'zini o'zi anglaydigan va jamoat oldida o'z fikrlarini erkin ifoda eta oladigan shaxslarni tarbiyalashdan iborat. Ushbu pedagogik jarayon, avvalo, o'z-o'zini anglash va o'zini rivojlantirish imkoniyatlarini kengaytirishga qaratilgan bo'lib, bu orqali talaba-qizlar o'zlarining ichki salohiyatlarini to'liq ishga solishlari mumkin.

Har bir insonning o'zini-o'zi rivojlantirish qobiliyati va istagi e'tiborga olinadi. Bu jarayonda talabalarni o'z salohiyatlarini anglash va ulardan samarali foydalanishga undash muhim ahamiyat kasb etadi. Dewey [1] ta'kidlaganidek, "O'qitish talabalarning individual qobiliyatlari va imkoniyatlarini ochib berish va rivojlantirishga qaratilgan bo'lishi kerak". Bu jarayonda talabalar o'z liderlik qobiliyatlarini sinab ko'rishlari va rivojlantirishlari mumkin.

Talabalarga turli muammoli vaziyatlarda qaror qabul qilish, muammolarni hal etish usullarini o'rganish orqali mustaqil fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish. Bu jarayon ularning ichki qat'iyatini mustahkamlaydi va turli hayotiy vaziyatlarga moslashuvchanlik qobiliyatini oshiradi. Piaget [2] ning kognitiv rivojlanish nazariyasiga ko'ra, "Muammolarni hal etish jarayoni shaxsning fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradi va uni yanada moslashuvchan qiladi. Liderlik sifatlarini shakllantirishda jamoaviy ishlar alohida ahamiyatga ega. Talabalar o'rtasida hamkorlikni rivojlantirish, ularni jamoa sifatida bir maqsad yo'lida ishlashga undash, jamoaviy faoliyat orqali ularning o'zaro ta'sir ko'nikmalarini mustahkamlash zarur. Bu jarayon ularning ijtimoiy moslashuvchanliklarini ham yaxshilaydi. Lider sifatida shaxsning yetik va axloqiy qadriyatlari kuchli bo'lishi kerak. Shu sababli, ta'lim jarayonida talabalarga axloqiy qadriyatlarni singdirish, ularni adolatli va halol qarorlar qabul qilishga o'rgatish muhim hisoblanadi. Bu sifatlar nafaqat shaxsiy, balki professional hayotda ham ularni muvaffaqiyatli qiladi. Liderlikda muhim jihatlardan biri bu – o'zini-o'zi boshqarish qobiliyati. Talabalar o'z vaqtini boshqarish, stressli vaziyatlarni nazorat qilish va o'z his-tuyg'ularini boshqarish ko'nikmalarini rivojlantirishlari zarur. Talabalarda liderlik sifatlarini rivojlantirishning pedagogik mexanizmlari ularning shaxsiy va professional rivojlanishlariga xizmat qiladi, bu esa ularni kelajakda jamoat va davlat boshqaruvida muhim rol o'ynashga tayyorlaydi. Bu jarayon nafaqat bilim berish, balki keng qamrovli tarbiya berishni ham o'z ichiga oladi, shuning uchun ham falsafiy-pedagogik yondashuvlar shu qadar muhimdir.

Tadqiqotning "Talaba-qizlarda liderlik sifatlarini rivojlantirishning pedagogik mexanizmlari" deb nomlangan dissertatsiyasi doirasida, bu paragraf talaba-qizlarda liderlikni rivojlantirishga ta'sir ko'rsatuvchi falsafiy-pedagogik yondashuvlar haqida batafsil ma'lumot beradi. Birinchidan, feministik nazariyalar, xususan Carol Gilligan'ning "O'ziga xos ovoz" [3] nazariyasi, talaba-qizlarda liderlikni rivojlantirish jarayonida muhim o'rin tutadi. Gilligan, ayollarning axloqiy qarashlarini va o'z-o'zini anglashini erkaklarnikidan farq qilishini ta'kidlaydi. Uning fikricha, ayollar ko'proq parvarish va munosabatlarga asoslangan qaror qabul qilishni afzal ko'radilar, bu esa ularning liderlik uslubiga ta'sir qiladi. Pedagogik amaliyotda bu nazariya, o'qituvchilarga talaba-qizlarni munosabatlar asosida rivojlanishiga yo'naltirilgan liderlik dasturlarini yaratishda yordam beradi.

Ikkinchidan, konstruktivistik yondashuv ham liderlikni rivojlantirishda kalit rol o'ynaydi[4]. Bu nazariya bo'yicha, bilim faqat qabul qilinmay, balki tajriba orqali quriladi. Jean Piaget va Lev Vygotskiyning ishlari shuni ko'rsatadiki, talabalar o'z bilimlarini ijtimoiy muhitda faol ishtirok etish orqali kengaytiradilar. Shu sababli, ta'lim muassasalarida talaba-qizlarga turli ijtimoiy va akademik vaziyatlarda liderlik qilish imkoniyatlarini berish, ularning shaxsiy va kasbiy o'sishlarini rag'batlantiradi.

Uchinchidan, transformatsion liderlik nazariyasi, James MacGregor Burns tomonidan ishlab chiqilgan, talaba-qizlarda liderlikni rivojlantirishda juda samarali deb topilgan. Ushbu yondashuvda lider va tarafdorlar o'rtasidagi munosabatlar o'zgaruvchan, ikki tomonlama ta'sir o'tkazuvchi jarayon sifatida ko'rib chiqiladi. Liderlar o'z tarafdorlarini ilhomlantirish va ularning maqsadlariga erishishda yordam berish orqali, shaxsiy va jamoaviy o'sishni qo'llab-quvvatlaydilar. Akademik muhitda bu, talaba-qizlarni o'zlarining intellektual va etik chegaralarini kengaytirishga undaydi.

Nihoyat, yetik liderlik nazariyasi ham talaba-qizlarda liderlik sifatlarini shakllantirishda muhimdir. Bu nazariya bo'yicha, yetik liderlar o'z qarorlarida adolatli va axloqiy me'yorlarni ustuvor qilib, shu orqali ularning atrofida qilishga ham shunday qilishga rag'batlantiradilar. Universitet muhitida bu yondashuv talaba-qizlarga adolatli va inkluziv liderlik modelini namoyish etish imkonini beradi, bu esa ularning liderlik qobiliyatlarini yanada rivojlantiradi.

Shunday qilib, ushbu falsafiy-pedagogik yondashuvlar talaba-qizlarning liderlik sifatlarini rivojlantirishda hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'lib, ularni har tomonlama shaxs sifatida o'sishlarini ta'minlaydi va kuchli, samarali liderlarga aylanishlariga ko'maklashadi.

Pedagogik yondashuvlar, talaba-qizlarning liderlik sifatlarini shakllantirish jarayonida muhim rol o'ynaydi [5]. Bu jarayon, ta'limiy muassasalarda keng qo'llaniladigan turli pedagogik strategiyalar va metodlar yordamida amalga oshiriladi. O'quv dasturlari, ta'lim berish usullari, interfaol metodlar, shuningdek, talabalar o'rtasidagi muloqot va hamkorlikni rivojlantirishga qaratilgan faoliyatlar orqali talaba-qizlar o'zlarining liderlik qobiliyatlarini namoyon eta olishlari va rivojlantira olishlari mumkin.

Liderlik sifatlarini shakllantirishda pedagogik yondashuv asosida qurilgan ta'lim muhitining ijobiy ta'siri katta. Masalan, muhokama asosidagi darslar, guruh ishlari, loyihalarni boshqarish, rolli o'yinlar va boshqa shunga o'xshash faoliyatlar orqali talaba-qizlar o'z fikrlarini erkin ifoda etish, muammolarni hal qilish va jamoa bilan ishlash ko'nikmalarini yaxshilay olishadi. Bularning barchasi ularning liderlik sifatlarini yanada rivojlantirishga yordam beradi.

Shuningdek, pedagogik yondashuvlar doirasida, mentorlik va coaching tizimlarining ahamiyati ham katta. Ushbu tizimlar orqali tajribali o'qituvchilar va murabbiylar talaba-qizlarga o'z tajribalarini ulashishadi, ularning shaxsiy va kasbiy rivojlanish jarayonlarini qo'llab-quvvatlashadi. Bu esa o'z navbatida talaba-qizlarning o'z-o'zini anglashlarini, o'z liderlik salohiyatlarini to'g'ri baholashlarini va shu asosda kerakli qarorlar qabul qilishlarini ta'minlaydi.

Pedagogik yondashuvlarning yana bir muhim jihati shundaki, ular talaba-qizlarni turli madaniy va ijtimoiy muhitlarda samarali faoliyat yuritishga tayyorlaydi. Bu esa ularning keng ko'lamdagi ijtimoiy masalalarga daxldorlik hissini oshiradi va ularni ko'p qirrali muammolarni hal qilishda faol ishtirok etishga undaydi. O'z navbatida, bu holat ularning jamiyatdagi o'zgarishlarga hissa qo'shishga bo'lgan qobiliyatlarini oshiradi.

Pedagogik yondashuvlar, shuningdek, talaba-qizlarda o'z-o'zini rivojlantirishga bo'lgan motivatsiyani kuchaytirishga ham yordam beradi. Bu jarayon o'z-o'zini tanqid qilish, muammolarni hal qilishda ijodiy yondashuvlarni qo'llash kabi liderlik sifatlarini mustahkamlaydi. Natijada, talaba-qizlar nafaqat o'z sohalarida, balki jamiyatdagi turli muammolarni hal qilishda ham faol lider sifatida namoyon bo'la olishadi. Pedagogik yondashuvlar talaba-qizlarda liderlik sifatlarini rivojlantirishda katta ahamiyatga ega bo'lib, bu jarayon ularning shaxsiy va kasbiy rivojlanishlarini yanada boyitadi va ularni kelajakda samarali liderlar bo'lishiga tayyorlaydi. Bu esa ularning shaxsiy imkoniyatlarini to'liq ro'yobga chiqarishda muhim omil hisoblanadi.

Ta'lim muassasalarida gender aspektlarini hisobga olish, talaba-qizlarning liderlik sifatlarini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Gender aspektlari, ta'lim dasturlari va o'quv jarayonlarida jinsiy tenglikni ta'minlash orqali har bir jins vakillarining imkoniyatlarini kengaytirishga yordam beradi. Bu esa, o'z navbatida, talaba-qizlarni jamiyatda va kasbiy faoliyatda liderlik roliga tayyorlashda asosiy omil hisoblanadi.

Ta'lim tizimida jinsiy tenglikka asoslangan yondashuvlar, talaba-qizlarni faol va mustaqil qaror qabul qilishga, shuningdek, turli ijtimoiy va kasbiy muammolarni hal etishda tashabbuskorlik ko'rsatishga undaydi. Masalan, gender tengligini ta'kidlovchi darsliklar va ta'lim materiallari, qizlarda o'z-o'zini hurmat qilish hissini va o'z qobiliyatlariga ishonchni oshirishga yordam beradi. Bu esa ularning liderlik sifatlarini yaxshi ko'rsatishlariga zamin yaratadi.

Shuningdek, ta'lim muassasalarida gender aspektlarini integratsiya qilish orqali qizlarga turli liderlik uslublari haqida bilim berish mumkin. Bu bilimlar, ularning kelajakdagi kasbiy faoliyatlarida turli vaziyatlarga moslashuvchanlik va samarali liderlik ko'rsatish qobiliyatlarini rivojlantiradi. O'qituvchilar va mentorlar tomonidan qizlarga yo'naltirilgan maxsus seminarlar va treninglar ularning liderlik kompetentsiyalarini yanada oshirishda muhim rol o'ynaydi.

Ta'limda gender aspektlarini hisobga olish, shuningdek, talaba-qizlarning jamoaviy ishlarga jalb qilinishini oshiradi. Jamoaviy loyihalar va guruh ishlari orqali qizlar boshqalar bilan hamkorlik qilish, muammolarni birgalikda hal qilish va guruh ichida liderlik qilish ko'nikmalarini rivojlantirish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu tajribalar ularning o'zaro munosabatlarini yaxshilashda va kelajakda turli ijtimoiy guruhlarni boshqarishda qo'llay olishlarida katta ahamiyatga ega.

Qolaversa, gender aspektlarini ta'lim jarayoniga integratsiya qilish orqali talaba-qizlar o'zlarining jamiyatdagi o'rinlarini qayta baholash imkoniyatiga ega bo'ladilar va bu ularning o'z-o'zini anglashlarini, shaxsiy va kasbiy o'sishlarini rag'batlantiradi. Bu jarayon ularning kelajakda turli ijtimoiy va iqtisodiy muammolarni hal etishda yetakchi rolni o'ynashga tayyorlanishlarida yordam beradi. Ta'limda gender aspektlarini hisobga olish, talaba-qizlarning liderlik sifatlarini rivojlantirishda keng imkoniyatlar yaratadi. Bu esa ularni jamiyatda muhim rol o'ynaydigan, o'z sohalarida yetakchilik qiladigan shaxslarga aylanishlarini ta'minlaydi. Bu yondashuv nafaqat individual rivojlanish, balki kengroq ijtimoiy o'zgarishlarga ham hissa qo'shadi.

Talaba-qizlarda liderlik sifatlarini rivojlantirishga qaratilgan falsafiy-pedagogik yondashuvlar, ularning shaxsiy va kasbiy o'sishini qo'llab-quvvatlashning muhim omili hisoblanadi. Bu yondashuvlar, talaba-qizlarning o'z-o'zini anglashini, ijtimoiy mas'uliyatni his etishini va turli vaziyatlarda yetakchilik qilish qobiliyatini oshirishga yordam beradi. Falsafiy-

pedagogik yondashuvlar orqali talaba-qizlar o'z liderlik potentsiallarini to'liq ishga solish imkoniyatiga ega bo'ladilar, bu esa ularning o'zaro munosabatlarida, jamoaviy ishlarda va kelajakdagi kasbiy faoliyatlarida ijobiy o'zgarishlarga olib keladi.

Falsafiy jihatdan, liderlikni rivojlantirish tushunchasi talaba-qizlarning o'z-o'zini tahlil qilish qobiliyatini rivojlantirishga qaratilgan bo'lib, bu ularga o'z xatti-harakatlarini va atrofdagilar bilan o'zaro munosabatlarini chuqurroq tushunish imkonini beradi. Pedagogika sohasida bu yondashuv, o'quv dasturlarini shunday qurishni taqozo etadi ki, u talaba-qizlarni turli vaziyatlarda liderlik qilishga tayyorlaydi, ularning muammolarni hal qilish, jamoada ishlash va boshqaruv qarorlarini qabul qilish kabi ko'nikmalarini shakllantiradi.

Shuningdek, falsafiy-pedagogik yondashuvlar orqali talaba-qizlarda o'z-o'zini rivojlantirishga bo'lgan intilish muhim ahamiyat kasb etadi. Bu, o'z navbatida, ularning ijtimoiy fikrlash darajasini oshiradi va turli madaniyatlarni hurmat qilish, ularga moslashuvchanlik kabi global liderlik fazilatlarini shakllantirishga yordam beradi. Masalan, etik yondashuvlar orqali ular adolatli qaror qabul qilish, etik me'yorlarga rioya qilish va etik muammolarni hal qilish kabi muhim liderlik sifatlarini rivojlantira oladilar.

Pedagogik amaliyotlarda esa, talaba-qizlarning o'zlarini ifoda etish qobiliyatini rivojlantirish uchun turli usullar qo'llaniladi. Bu usullar orasida rolli o'yinlar, jamoaviy loyihalar, muhokama sessiyalari va boshqaruv bo'yicha treninglar mavjud. Bu tadbirlar talaba-qizlarni real hayotiy vaziyatlarda yetakchilik qilishga tayyorlaydi va ularning o'z liderlik qobiliyatlarini sinovdan o'tkazishga imkon beradi. Ushbu tajribalar natijasida talaba-qizlar o'zlarining psixologik barqarorliklarini, o'zaro hamkorlik qilish qobiliyatlarini va strategik fikrlashlarini yaxshilaydilar, bu esa ularni kelajakda samarali liderlar bo'lishiga zamin yaratadi.

Xulosa qilib aytganda, falsafiy-pedagogik yondashuvlar orqali talaba-qizlarda rivojlantirilayotgan liderlik sifatleri ularning shaxsiy kamolotida, ijtimoiy faolligida va kasbiy yutuqlarida katta rol o'ynaydi. Bu yondashuvlar ularni turli hayotiy vaziyatlarda mustaqil va mas'uliyatli qarorlar qabul qilishga, shuningdek, o'z atrofida qilgan ilhomlantirish va boshqarishga qodir yetakchilar bo'lishga tayyorlaydi. Demak, falsafiy-pedagogik yondashuvlar talaba-qizlarda liderlik sifatlarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega bo'lib, bu jarayon ularni kelajakda jamoat va davlat boshqaruvida muhim rol o'ynashga tayyorlaydi. Shu sababli, ta'lim tizimida bu yondashuvlarning amaliyotga tatbiq etilishi dolzarb va zarurdir. Mazkur yondashuvlar ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishda va talabalarning har tomonlama yetuk shaxs bo'lib yetishishida katta rol o'ynaydi.

Адабиётлар/Литература/References:

1. Dewey, J. (1916). *Democracy and Education*. New York: Macmillan.
2. Piaget, J. (1970). *The Science of Education and the Psychology of the Child*. New York: Viking Press.
3. Gilligan C. Reply by Carol Gilligan //Signs: journal of women in culture and society. – 1986. – Т. 11. – №. 2. – С. 324-333.
4. Adxamovna R. Z. O 'quvchilarning liderlik sifatlarini rivojlantirishda psixolog va o'qituvchilarning o'rni //Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi. – 2024. – Т. 19. – №. 4. – С. 9-12.
5. Нуруллаева Ш.У. (2021). Педагогик жараёндаги зиддиятлар ва уларнинг позитив жиҳатлари. Илм сарчашмалари. № 6.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 8 (4) – 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).